

Jan Gromnicki

Klemens Koczorowski (1927-1997)

Ochrona Zabytków 50/4, 399-400

1997

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KLEMENS KOCZOROWSKI (1927–1997)

W dniu 19 czerwca 1997 r. na cmentarzu w Sopocie liczne grono rodziny, przyjaciół oraz przedstawicieli środowiska konserwatorskiego Gdańska i Warszawy, zęgało dr architekta Klemensa Koczorowskiego, badacza, projektanta i konserwatora zabytków, oddanego całym swym życiem ich ochronie.

Dr K. Koczorowski urodził się w 1927 r. w Poznaniu, mieszkał jednak od dzieciństwa na Pomorzu Gdańskim. Po wybuchu II wojny światowej rodzinę i Jego samego dotknęły prześladowania niemieckich okupantów. W roku 1942 r. zesłany został do pracy przymusowej w Niemczech i w tymże roku zamordowany został w obozie koncentracyjnym Jego Ojciec, pułkownik rezerwy WP. Jako młody chłopiec pracował na budowach w charakterze pracownika fizycznego a następnie w biurze budowlanym. Pobyt w Niemczech w trudnych warunkach był przyczyną ciężkich schorzeń, z którymi walczyć musiał przez resztę życia.

Po powrocie do kraju w 1945 r. podjął naukę w gdańskim gimnazjum (d. Macierzy Polskiej), a wkrótce pracę zawodową w Zakładach Mechanicznych w Elblągu (1948), Zarządzie Budownictwa Miejskiego w Gdańsku (1948–1953), Biurze Projektów Budowy Spichrzów (1953), a następnie w Zakładzie Przedsiębiorstwa Państwowego Pracownie Konserwacji Zabytków w Gdańsku, z którym miał związać się na resztę życia. W tymże roku rozpoczął studia wyższe, początkowo w Wyższej Szkole Inżynierskiej, a następnie na Wydziale Architektury Politechniki Gdańskiej. W roku 1957 przeniósł się do Warszawy, pracując nadal w PP PKZ jako kosztorysant i projektant. Wkrótce (w 1959 r.) ob-

jął funkcję kierownika Pracowni Projektowej i głównego specjalisty ds. projektowania w Oddziale Warszawskim Przedsiębiorstwa, co było dowodem uznania Jego kompetencji.

W okresie swej pracy w Gdańsku, prowadził badania i kierował pracami projektowymi związanymi z odbudową kościołów św. Katarzyny, św. Mikołaja oraz św. Piotra i Pawła. Pracując natomiast w Warszawie, na czele kierowanych przez siebie zespołów projektowych, uczestniczył w pracach badawczo–projektowych przy odbudowie pałaców w Wilanowie, Łazienkach, Nieborowie i Radziejowicach.

W roku 1967 K. Koczorowski powołany został na stanowisko naczelnego inżyniera, a wkrótce (w r. 1971) zastępcy dyrektora ds. naukowo–konserwatorskich w Oddziale PP PKZ w Warszawie. Pomimo licznych związanych z tymi funkcjami obowiązków, podjął studia podyplomowe w za-

kresie konserwacji zabytków architektury na Wydziale Architektury Politechniki Warszawskiej, które ukończył w roku 1974. Wkrótce, jako uznany specjalista, powołany został na stanowisko kierownika Zespołu Badawczo–Konserwatorskiego w Zarządzie, tj. Naczelnej Dyrekcji PP PKZ. W roku 1977 objął z kolei funkcję dyrektora Ośrodka Informacji Konserwatorskiej, przygotowując w tym czasie swą pracę doktorską, pt. *Ceglana rotunda zamkowa w Sieradzu*, którą obronił w 1979 r.

Wkrótce rozpoczął prace związane z organizacją Biura Handlu Zagranicznego PP PKZ w Warszawie, którego w roku 1984 został dyrektorem. Właśnie w latach osiemdziesiątych rozwinął się szczególnie eksport polskich prac i myśli konserwatorskiej, co wymagało obecności licznych specjalistów zagranicą. To też wkrótce objął dr Koczorowski funkcję pełnomocnika–koordynatora na obszar Niemiec, najważniejszy rynek zachodni. Prowadził tam nadzór oraz badania historyczne związane z pracami konserwatorskimi pałacu Taschenberg w Dreźnie, zamku w Quedlinburgu i innych obiektów, uzyskując wkrótce w środowisku niemieckich konserwatorów zabytków i inwestorów autorytet proporcjonalny do swych kwalifikacji, jak również uznanie wśród polskich ekip konserwatorskich.

W 1989 r. dr Koczorowski powrócił do kraju, obejmując ponownie stanowisko głównego specjalisty, a następnie dyrektora ds. naukowo–konserwatorskich PP PKZ, którą to funkcję pełnił do ostatnich chwil swego życia, organizując i nadzorując działalność pracowni konserwatorskich i Misji Konserwatorskiej PP PKZ w Wietnamie. Był również przewodniczącym Rady Nadzorczej

Spółki PKZ w Gdańsku, uczestniczył w pracach Stowarzyszenia Historyków Sztuki i Stowarzyszenia Konserwatorów Zabytków, których był wieloletnim członkiem. Zainicjował wydawanie przez PP PKZ *Katalogu dokumentacji zabytków Polski Północno-Zachodniej*.

Za swoje prace na polu konserwacji i ochrony zabytków został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, licznymi

odznakami za działalność na polu opieki nad zabytkami, a także medalami PKZ. Otrzymał również odznakę Za Zasługi dla Warszawy.

Przy swoich wysokich kwalifikacjach, wiedzy i doświadczeniu był człowiekiem wielkiej skromności, życzliwości i kultury osobistej. Cechowało Go wysokie poczucie odpowiedzialności i etyki zawodowej, czemu dawał wyraz w swej pracy i działalności konserwatorskiej. Mieszkając i pra-

cując przez wiele lat w Warszawie, czuł się głęboko związany z Gdańskiem i Pomorzem. Utrzymywał stałe kontakty, nie tylko rodzinne, lecz i zawodowe ze środowiskiem konserwatorskim Wybrzeża. Społeczność konserwatorska poniosła z odejściem dr Koczrowskiego dotkliwą stratę, a brak Jego mądrego i zawsze taktownie wyrażanego zdania oraz opinii będzie długo odczuwalny.

Jan Gromnicki